

Zima 2009

EDICE ADVENTURE

KOKTEJL

everest

Časopis o horách, lidech a adrenalinu

Cena výtisku 50 Kč / 2,29 € (69 Sk)
pro předplatitele 39 Kč / 1,65 € (50 Sk)

EXPEDICE KYAJO-RI

TOTES GEBIRGE

8 VAROVÁNÍ MATTERHORNU

ZÁCHRANA VRTULNIKEM

S BLAŽENKOU V ITALII

ROZHOVOR: O. KOPAL B. SVATOŠ R. KUČAŘ

21 DNÍ VE ZLATÝCH HORÁCH

PERU 2009

LEZENÍ V PÁKISTÁNU

Cena výtisku: 50 Kč / 2,29 € (69 Sk)

9771213184009 04

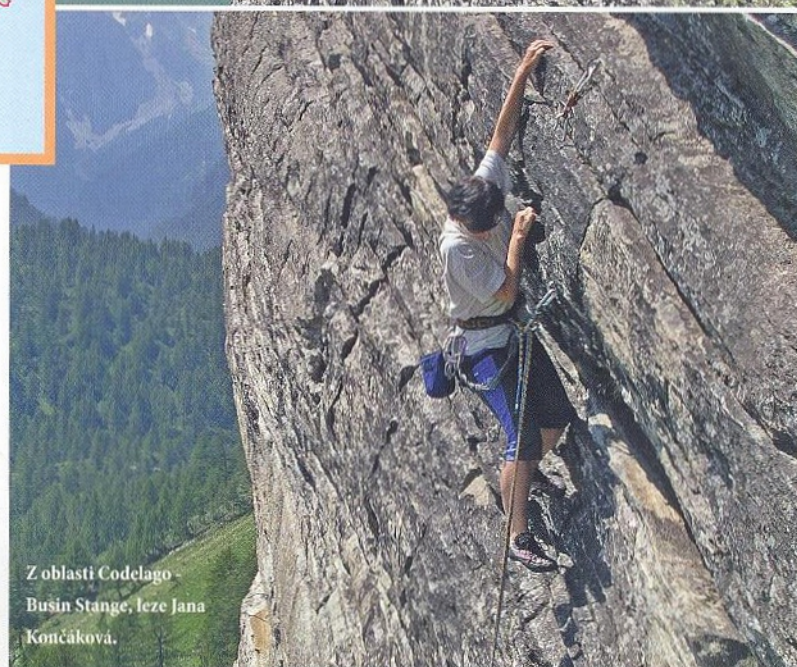

S Blaženkou v Itálii

Tradiční letní sraz
mezinárodního spolku
horolezkyň RHM
ve Val d'Ossola

Ženy - horolezkyňe. Nejenom muži podléhají kouzlu dobývání hor, jak by se mohlo zdát podle toho, že je horolezectví pořád vnímáno jako spíše mužský (nebo mužný?) sport. Od jeho samých počátků jsou touto pozoruhodnou vášní zasaženy ženy stejně jako muži, jen jaksi v menším počtu. Aby se jim lépe hledalo spřízněné duše, založily si horolezkyňe v roce 1968 ve švýcarském Engelbergu vlastní spolek, ignorující hranice mezi zeměmi. Nazvaly ho poeticky Randes-Vous Hautes Montagnes (RHM), ale jen poetická duše by ke členství v něm tehdy nestačila. Horolezkyňe musely být schopny samostatně, to znamená na prvním konci lana, lézt cesty minimálně čtvrtého stupně obtížnosti. To sice nyní už po nich nikdo nevyžaduje, přesto však jsou jeho členkami stále většinou silně individuality. Naše ženské lezení se může pochlubit tím, že nechybělo mezi zakladatelkami - a to díky Bláze Karasové, bývalé reprezentantce a později trenérce ženského reprezentačního družstva.

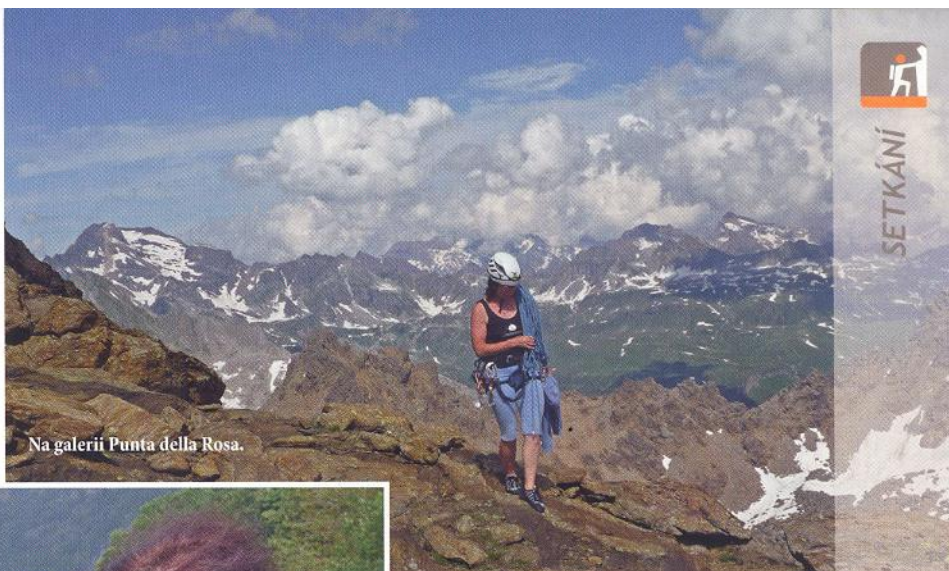

O čtyřicet jedna let později

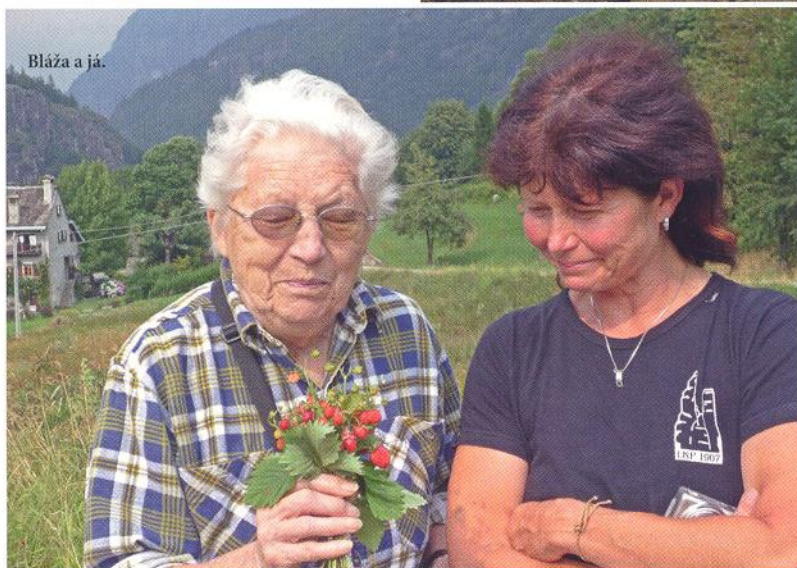
Bláza se chystá oslavit své osmdesáté sedmé narozeniny. Zdraví jí už ale bohužel moc neslouží. Sedíme nad čerstvě upečeným jahodovým koláčem ve Čtveřině u Turnova, a na dosah od Skaláku a Sušek plánujeme letošní zahraniční výjezd. Scházíme se takhle už hezkých

pár let - neúprosná pravda zní, že od konce let osmdesátých minulého století. Naše hostitelka Ála, patří už mezi historický inventář srazů RHM podobně jako já, tlačí na vyřešení logistického oříšku. I letos se totiž chystáme vyrazit v hojném počtu z různých koutů republiky, a vhodnou kombinací dosažitelného vozového parku lze ušetřit peníze, čas i nervy. Optimální vytiženost aut nám

však trochu narušuje skutečnost, že dvě z nás hodlají jet v takzvané zájmové dvojici po vlastní ose. Spolek je totiž sice ženský, muže však nijak nediskriminuje, v důsledku čehož se občas objeví nějaký hrdina, ochotný jet s námi. My ostatní v tom případě nejenže respektujeme soukromí dotyčných dvojic, nýbrž jim jejich štěstí nezištně ze srdce přejeme. Další komplikací je fakt, že Blaženka by velice ráda vyrazila i letos s námi, jenže vzhledem k zdravotní-

Na galerii Punta della Rosa.

Bláža a já.

mu stavu bude pro ni cestování hodně namáhavé. Nemůže už ani počítat s loňskou formou, kdy vyrážela na celodenní procházky v horském terénu klidně sama, pouze ve společnosti své hole. Ale kde je vůle, tam je i cesta. Pojede i letos a pocestujeme mým autem společně s vášnivou turistkou Jitkou. Na místě samotném to nějak společně zvládneme.

Kdo je Bláža a co je RHM

Stačí nahlédnout do horolezecké encyklopedie a dozvíme se, s kým máme tu čest. Když jsem začínala lézt, byla pro mne Bláža jen tvář z historie českého horolezectví. Do encyklopedií jsem tehdy moc nekoukala, radši jsem lezla. S klukama nebo s holkama, oboje mělo své klady a zápory. Snahy nějak mužské a ženské lezení oddělovat mne spíš motivovaly k dokazování, že je to celkem jedno. Díky seznámení s Blážou jsem ale uslyšela o existenci RHM a vyrazila na svůj první sraz do Anglie, napoprvé se značnou nedůvěrou. Hned tehdy, a později ještě mnohokrát jsem

se přesvědčila, že existence takového spolku je fajn věc. Lezecké zážitky vám pěkně naservíruje každý rok někdo jiný a někde jinde, a navíc můžete přijet sólo a spolulezkyňe se vždycky najde. Funguje to geniálně jednoduše: jedna země je předurčena jako hostitelská, vybere vhodnou oblast, připraví infrastrukturu a pozve ostatní - pochopitelně nikdo by se neměl jen tak „vézt“. Češky organizovaly v letech po revoluci letní srazy v roce 1990 v Teplicích nad Metují, v roce 2000 ve spolupráci se Slovenci ve Vysokých Tatrách, a před dvěma lety v Ostrově a Tisé. České piskovcové lezení a pivo bylo pro zahraniční návštěvnice v obou případech velkou atrakcí, tatranský týden však neměl chybu zrovna tak. K letním srazům se posléze přidaly srazy skialpinistické a později RHM on Ice. Čtyřicáté narozeniny oslavilo RHM vloni nedaleko od místa svého založení, ve švýcarském Melchtalu. Zatímco Blaženka byla vysoce považovaným čestným hostem, nám, služebně mladším, staré fotky a dokumenty připomněly, čemu vlastně vděčíme za výjezdy v minulých letech včetně „totáče“. Síť vytvoře-

ných kontaktů nám spolehlivě ulehčuje cestovat a lézt dle libosti.

Letní sraz RHM L. P. 2009

Po čtyřicáté prvé padl „pešek“ po nějaké době opět na Italky. Je fakt, že okruh členek ochotných obětovat se pro ostatní, beztak monotónní, se neustále zužuje. Poslední světlou výjimkou byly dvě Norky, které se podařilo při jejich premiérové účasti přesvědčit, že se k nim nakvartýrujeme hned následující rok (už nikdy pak k našemu údivu nepřijely). Itálie, to byla ale vždy sázka na jistotu. Holky tu jsou výborné lezkyňe, samostatné, organizačně schopné, a v neposlední řadě - ta italská kuchyně a káva! Ani letos nezklamaly. Vybraly zatím našťestí nepříliš známé Val d'Ossola, široké údolí provincie Verbano-Cusio-Ossola na hranicích se Švýcarskem, s turistickým centrem Domodossola. V jeho blízkosti se nacházejí dva přírodní parky, Alpe Devero a Alpe Veglia, na jejichž skalní útvary - ráj pro horolezce - shlíží z důstojné vzdálenosti Monte Rosa s nejvyšším vrcholem Dufourspitze. Na své si zde přijdou klasici i sportovní lezci. Různorodost výskytu hornin v oblasti umožní, aby se při lezení nenudili a mohli pilovat různé techniky, zuby nehty se držet na hladkých žulových plotnách nebo posilovat bicepsy v převisech. Mohou si také vybrat, zda si chtějí cvakat nýty naservírované v bezpečné vzdálenosti, či pěkně postaru zakládat své vlastní jištění a ujist'ovat se, že stále lezou tam, kam chtějí. Svobodně se mohou také rozhodnout, zda si ke svému vybranému sportovnímu zážitku mají odskočit od zaparkovaného auta, přiblížit se k němu lanovkou či se k němu

plížit dvě tři hodiny po svých. Vrcholem přístupové rozmanitosti je však zcela jistě uzoučký jednosměrný tunel, kterým nelze projet jinak než bez sklopení zrcátek vozu nenáročně značky. Všichni si pak mohou zregenerovat své použité údy v moderních termálních lázních Premia Terme. Horolezci a horolezkyně nebývají zrovna vodomilové, ale tady se zcela jistě vyřádí jako malé děti.

Bez autonavigace k chatě Monte Zeus

Pátek 24. července večer, parkoviště na Černém mostě, scházíme se posádky dvou aut. Moje spolulezkyně Jana z Fryštáku je řidičkou druhého z nich. Chceme cestovat pokud možno společně, protože cesta není orientačně jednoduchá a navrch, jak známo, ženy a orientace v mapách mají své limity. Janin vůz je však vybaven autonavigátorem, takže vše jistě bude hračka. Asi čtenáře nepřekvapí, že se navzájem ztrácíme z dohledu již kousek za hranicemi. Naštěstí to nijak zvlášť nepřekvapilo ani nás samotné, takže se naše osířelé auto ukládá ke spánku na odpočívadle již důvěrně známém z loňska. Jako dějá vu se opakuje i navlas stejná situace - zatímco Bláža spí v autě, nás ze spacáků vyháňá noční déšť k záchodkům. Ráno se na nás usmívá tatáž zaměstnankyně, jinak neslušně zvaná hajzlbába, které bráníme svými těly v přístupu ke kýblu v kumbálu. Zbytek cesty probíhá standardně za mírného kufrování a mírného obviňování navigátorek z neschopnosti. Počasí je však krásné a slibuje tak i zůstat, takže bez větší duševní újmy v pozdním odpolední št'astně parkujeme v cíli, kterým je

vesnička Crego. Horská chata Monte Zeus v těsné blízkosti romantického kostela Panny Marie a vedlejší pozemek uvolněný na postavení stanů se stává naší základnou a domovem pro následující týden. Pěkný pohodlný pokoj je pro Blaženku vítanou úlevou. Večer už trávíme společně s posádkou druhého auta a při dvoudoce červeného vína plánujeme, kam vyrazíme zítra. První den je vždy trochu nervózní - chvějeme se jak anglické plnokrevné klisny na startu, jen jen vyrazit. Ale kam? Nikomu se nechce případně zahodit hezký den. Jako bychom nevěděly, že už nazítří večer započne čilý výměnný obchod se zážitky a doporučeními, která oblast či cesta byly fakt super. Jen Bláža je v kľidu - je po cestě tak unavená, že bude určitě celý den spát.

Týden v údolí a na vrcholech Val d'Ossola

Naše zázemí na Monte Zeus nemá chybu, hostitelky Annalisa a Lorena se opravdu vyznamenaly. Spíme dle své libosti buď v pokojích na chatě nebo ve stanech, snídáme a večeríme buď u charizmatického kuchaře-lezce Venanzia, nebo si kuchtíme samy. Další pozitivky od úvodního večírku po volný vstup do termálních lázní nám zajistili sponzoři. Nejvíce ze všeho ale oceňuji perfektní informační servis o lezeckých možnostech v okolí. Každá máme připravenou složku s popisy a topy cest v nejzajímavějších oblastech, k dispozici máme další tištěné průvodce i samotného Venanzia. Nejbližší z oblastí je Premia, kam stačí dojet pěšky, následují Goglio, Codelago, Croveo, Vannino, Simplon a další - stačí si jen vybrat.

Lezeckých cílů je sice přešřel, ale zájemkyň o ně taky. V průběhu týdne dorážejí další a další,

everest info

Lezecké tipy:

Premia – sektor Balmafredo

13–30 m odjištěné cesty na skalním bloku těsně u silnice z Premia do Crega. Vhodné na odpolední lezení, lze výhodně spojit s návštěvou termálních lázní.

Vannino:

Vysoko položená oblast, přístup lze výhodně zkrátit lanovkou na Sagersboden. Ovšem pozor, při plánování túr počítejte s tím, že poslední jede dolů v pět odpoledne (nebo poklužete jako my s Janou dolů pěšky a vyjete úplně jinde, než jste zaparkovaly). Doporučuji Parete Farfalle nebo Pizzo Marta (2400 m, nádherná žula s velkými krystaly).

Codelago – Busin Stange:

Mírné převisky a pěkné technické lezení, najdou se cesty pro každého od 4a do 7a+. Stojí rozhodně za výpravu!

Croveo:

Lezecké sektory tohoto útesu jsou snadno dosažitelné z vesničky Croveo (a její lezecké hospody). Dá se zde vydržet i za letních veder, protože jističe kryje lesnatý porost. Lezec si ale v takovém případě musí pospíšet, aby si nepopálil ruce o rozpálenou skálu.

Lezecký průvodce:

Ossola i Valsesia. Versante sud (2008)

Užitečné odkazy:

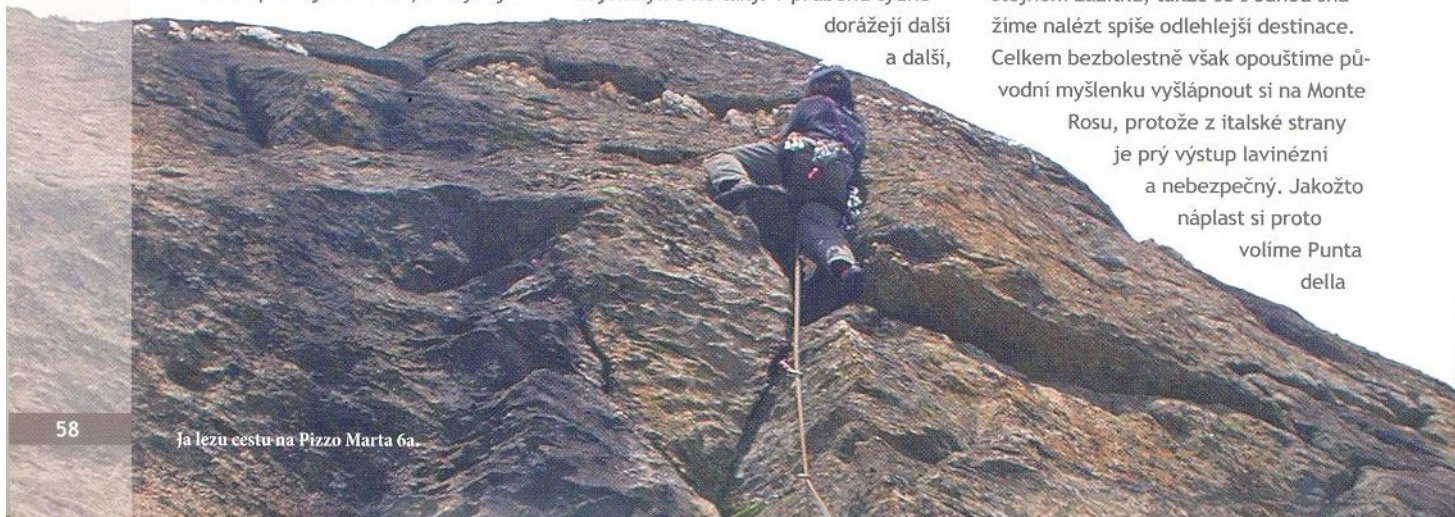
www.ossolacimbing.org

www.alpedevero.it

www.parcovoalgrande.it

www.premiaterme.it

takže při souhrnném množství přes osm desítek není lehké sladit úmysly a přání. Na nejatraktivnějších cestách se lze snadno srazit s konkurencí dychtící po stejném zážitku, takže se s Janou snažíme nalézt spíše odlehlejší destinace. Celkem bezbolestně však opouštíme původní myšlenku vyšlápnout si na Monte Rosu, protože z italské strany je prý výstup lavinězní a nebezpečný. Jakožto náplast si proto volíme Punta della

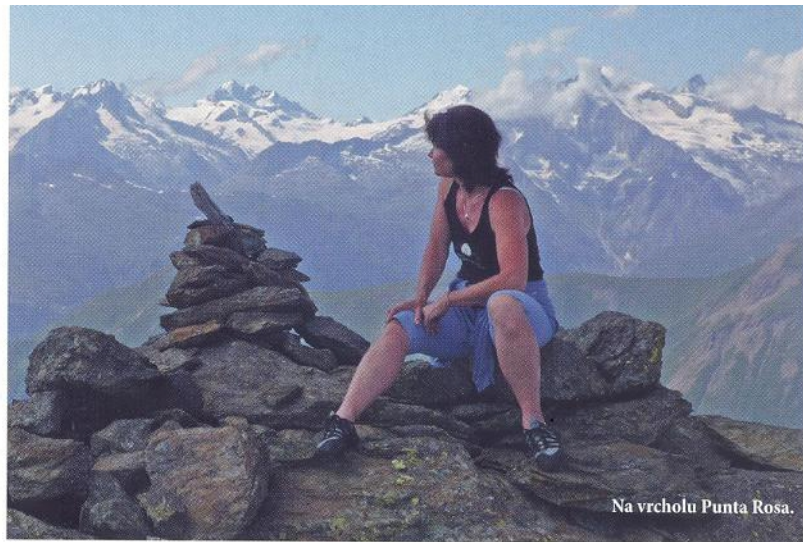
Ja lezu cestu na Pizzo Marta 6a.

Rosu, podobnou alespoň podle jména. Byť je jen 2887m vysoká, výstup nepostrádá horské atributy, a to nás láká.

Punta della Rosa

Tahle hora je symbolem národního parku Alpe Devero. Ten je plný přírodních krás, ke kterým se přiblížíte z horské vesničky stejného jména (do té zase za deset eur po úzké silničce). Sportovněji naladěni lezci radši zamiří doleva k přehradě Codelago a nádherně si zalezou na skalním útesu, zvaném Busin stange. Taky se nám tam líbilo, ale při druhém pokusu už míříme do hor. Bohužel blbě, protože se domníváme, že hora bude více doprava, a tak zbytečně kufrujeme a obcházíme Alpe Devero kolem dokola. Proč to říkáme? Protože se kvůli tomu později chmuříme a zasmušile pozorujeme šňůru lezců, neochvějně se k nám dvěma přibližující rychlým tempem. Ano, už nás mají. Zatímco my sledujeme turistickou značku a snažíme se vybavit si přístupové figle, které jsme večer předtím nasávaly od kolegyně Cathy, skupinka k nám míří vesele odspodu jinudy a zdá se, že lépe. Co naplat, že jsme si přivstaly a že jsme objevily pohádkovou pomněnkovou louku, v dohledávce přístupu pod stěnu a neustálým pátráním po mužících jsme ztratily drahocenný čas. Jsem mírně otrávená - vypadalo to na komorní výstup klasikou nejklassičtější, Spigolo Sud-Est, devět délek po jižní hraně Punta della Rosa. Měl to být rychlý pohodový výstup. A teď se nejenže musíme dotazovat kudy k nástupu jakéhosi horského vůdce a vůdkyně, ale ještě ke všemu se ve skupince zubí naše RHM kolegyně Trudl. Tu sice vidíme rády, protože je s ní vždycky legrace (a ani jí nevádí, že jsem

Na vrcholu Punta Rosa.

ji překřtila na Štrúdl), ale trochu nás hryže, že si ještě krásně vyspávala, když my jsme opouštěly Monte Zeus. Cítíme se trochu jako trubky. Pouštíme tedy bez protestů početné družstvo před nás. Když mne předchází horská vůdkyně, cítí potřebu mi vysvětlit, že terén je nebezpečný a že si mám dávat pozor na to, abych neshazovala kameny. Kývám, jako že je mi to jasné, a život mi dává příležitost se zasmát, když mi vzápětí zahučí kolem hlavy šutr jí uvolněný. Ale mračíme se jen chvíli, je přece krásně a času dost. Klidně si počkáme, než ty dvě dvojky a jedna trojka odlezu dost daleko, a pak si výstup vychutnáme, jako bychom byly ve stěně samy. Pohodlně svačime na nástupu pod stěnou a rozhlížíme se kolem. Už jsme dost vysoko a svět kolem nás se otvírá. Fascinovaně hledíme do údolí a na kopce kolem nás. Začínáme lézt. Plán je sice dobrý, ale kupodivu partu před námi dostihujeme cobydup, hned po dvou délkách. No pane jo, to si počkáme. Ježíšmarjá, ještě ke všemu to vypadá, že ta parta je trochu narcistická, neboť

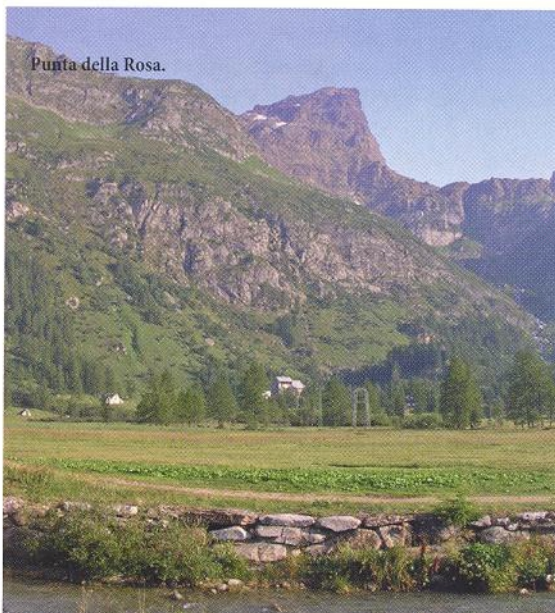
jenže neprudí samoúčelně, ale dokonce možná budeme i za hvězdy. Za chvíli se jim ztrácíme z dohledu i doslechu a dolézáme poslední délku na jakousi galerii, z jejíhož okraje se slaňuje zpět z fixního slanění, umístěného asi dvě stovky metrů vlevo. Nad sebou vidíme už lehký skalní terén, a jakožto správné horalky nepovažujeme cestu za dokončenou. Svlékáme si úvazky, motáme lana a nalehko se pouštíme nahoru. Poslední metry, vpravo začíná být vidět vrcholový kříž, a vlevo - bože, to je krásna! Naprosto nečekaně se vyloupl celý dosud utajený hřeben majestátních alpských čtyřtisícovek. Fascinovaně hledíme na Matterhorn a Monte Rosu, mlčíme, nemůžeme se nabažit.

Na závěr

Co všechno dalšího, kde a s kým jsme vylezly, co všechno jsme viděly a zažily, to není podstatné. Důležité je vědět, že stojí opravdu za to sem přijet. Když se vám to povede, tak jako nám, ve společnosti příjemných a milých lidí stejné krevní skupiny, tím lépe.

My tu stejnou krevní skupinu jako poněkud osobitě mladší i starší dámy, které se rády čas od času scházejí pokaždé na jiném místě, máme. Jak se ta která má, to poznáme nejlépe při společném navázání na laně. A já jsem moc ráda, že letos jsem kromě lezení měla další příležitost dolovat z Bláži vyprávění, jak to všechno bylo - když lezla s Joskou Smitkou, když šly v ženském družstvu hlavní hřeben Vysokých Tater, když se v Engelbergu zakládalo RHM. Až budu v osmdesáti sedmi jezdit po světě a přespávat ve spacáku v autě, to se budu mít. Blaženko, díky za inspiraci a příště! 📷

📷 Text a foto Alena Čepelková

Punta della Rosa.

se pořad navzájem fotí v různých pózách. Zachraňuje nás horský vůdce, který nám sám navrhuje, ať je klidně předlezeme. To je fajn, protože motat se ve stejných délkách jiným není moc slušné a příjemné. Ale co to? Oni si fotí i nás, jak se tak postupně cestou dolézáme, podlézáme a předlézáme. Záhada se brzy vysvětluje. Parta dostala za úkol nafotit něco o RHM do časopisu ALP, takže ne-